

In memoriam

Olga Janša Zorn

(5. 7. 1938 – 28. 1. 2008)

Draga Olga! Pišem Ti pismo, ki ga ne boš nikoli prejela, nikoli ga ne boš odprla in prebrala. Pišem Ti pismo, na katerega ne pričakujem odgovora. V zadnjih dneh januarja si se namreč v svoji domači hiši v Kranju tiho poslovila od nas. Tolaži me zavest, da si zadnje dni preživela obkrožena z ljubeznijo svojih najbližjih: sinove družine in brata. V turobnem petkovem jutru na prvi februarški dan smo Te Tvoji bližnji, prijatelji in znanci pospremili k poslednjemu počitku na ljubljanskih Žalah.

Odkar si za božično-novoletne praznike obležala v bolnišnici, Ti je marsikdo med nami namenjal prenekatero toplo misel in lepo željo. Rojena v Dolenjem Logatcu si otroštvo preživela v Ormožu, kjer si tudi obiskovala osnovno šolo. Kot si mi pripovedovala, si se že tedaj odločila za učiteljski poklic, ki pa si ga v življenju visoko presegla. Po diplomu na Filozofski fakulteti v Ljubljani si najprej učila na osnovni šoli, nato na kranjski gimnaziji, potem pa se zaposlila kot bibliotekarka na oddelku za zgodovino Filozofske fakultete. Bila si med knjigami, ob viru znanja, ki si ga oboževala in ga pozorno spremljala. Upam si trditi, da si bila med najbolj načitanimi in vsestransko razgledanimi zgodovinarji, čeprav tovrstnega javnega priznanja nisi bila nikdar deležna. Lotevala si se široke palete raziskav – od gospodarskih vsebin, kot so agrarna reforma, zgodovina turizma, pomorstvo,

prek vprašanj krajevne zgodovine do delovanja zgodovinskih društev v 19. stoletju in deloma z njimi povezanih historiografskih tem. Prevezela si nepogrešljivo, a pogosto premalo cenjeno delo sestavljanja tematskih bibliografij za slovensko zgodovino ter več let zgledno urejala zgodovinarsko revijo Kronika, pri kateri si do zadnjega ostala zanesljiva, ustvarjalno-kritična članica uredniškega odbora.

Bila si izjemno vestna, a kljub temu vedra in priljubljena tako pri delu kot v družbi. Študentom si posvečala veliko pozornosti, kot da smo Tvoja širša družina. Niso bili profesorji in asistenti tisti, ki so nam pokazali prve korake v objavljane prispevkov v zgodovinarskih revijah: to si bila Ti, ki si znala presoditi, česa je kdo od nas sposoben, potem pa si nas vpeljala v pisanje prvih knjižnih poročil in recenzij.

Na fakulteti Te niso znali zadržati, zato si se vrnila v pedagoško dejavnost na Pedagoško fakulteto v Ljubljani; najprej kot predavateljica, po doktoratu pa kot docentka in izredna profesorica. V obdobju službovanja na Pedagoški fakulteti se je začela ena Tvojih najdragocenejših dejavnosti za prihodnje mlade generacije. Sodelovala si v skupini, ki je sestavljala nove učne načrte za zgodovino v osnovni in srednji šoli. Bila si soavtorica števil-

nih izvrstnih učbenikov za osem- in kasneje za devetletko, ki se skušajo čim bolj približati šolarjem in se odlikujejo po zanimivem, preprostem in jasnem izražanju, obenem pa sledijo najnovejšim strokovnim spoznanjem. Pedagoško poslanstvo si nadaljevala tudi po upokojitvi, ko si z vsem žarom poprijela za delo pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Tvoja predavanja, zlasti pa ekskurzije so bili nepozabni.

Vsi, ki smo Te poznali, smo se veselili, ko si našla vrednega življenjskega in strokovnega sopotnika, se poročila in dobila živahnega sinčka. Tvoja sreča pa ni trajala dolgo. Potem ko si v letu 1981 zaradi iste usodne bolezni skoraj hkrati izgubila moža in mamo, si ostala sama s predšolskim fantkom, za nameček pa si zbolela tudi sama. Koliko skrbi in vztrajnosti je bilo potrebnih, da si sina vzgojila v imenitnega fanta in moža, ki Te je osrečeval na vsakem koraku! Našel si je ljubečo življenjsko družico in si zasnoval družino, v kateri rastejo trije bistri in živahni otroci. Izkazal se je tudi kot raziskovalec in lani uspešno doktoriral, kar je bilo zate čudovito darilo, saj si tedaj že poznala usodno diagnozo, s katero Te je življenje prizadelo prav tedaj, ko bi lahko v miru uživala zrele leta in se posvetila vzgoji vnučkov. Prav dejstvo, da jih ne boš videla odrasčati, si ob najinem zadnjem snidenju v bolnišnici najbolj obžalovala.

Draga Olga, dovoli nam, da poslej Tvoje bližnje namesto Tebe vidimo in spremljamo njihovo odraščanje mi, ki si dovoljujemo šteti se med Tvoje prijatelje.

Povedati Ti želim še nekaj, kar ne teži le mene, ampak marsikoga od zgodovinarjev, ki Te je pospremil na zadnji poti. Ob Tvojem slovesu se je na Žalah zbrala množica Tvojih potrlih prijateljev, sodelavcev in znancev – bilo nas je za celo zborovanje. Marsikatero oko se je zarosilo – in vendar med nami ni bilo nikogar, ki bi se čutil poklicanega in sposobnega, da ob Tvojem odprtem grobu spregovori o Tebi vsaj nekaj toplih besed in da se v našem skupnem imenu od Tebe poslovijo. Dovolj mi, da to popravim in izrečem Tebi in Tvojemu spominu v imenu vseh, ki smo Te imeli radi, naš najtoplejši in najiskrenejši: HVALA.

Tvoja Darja